

I

Obiekt

KOŚCIÓŁ EWANGELICKI

2. Czas powstania

1876-1878 r.

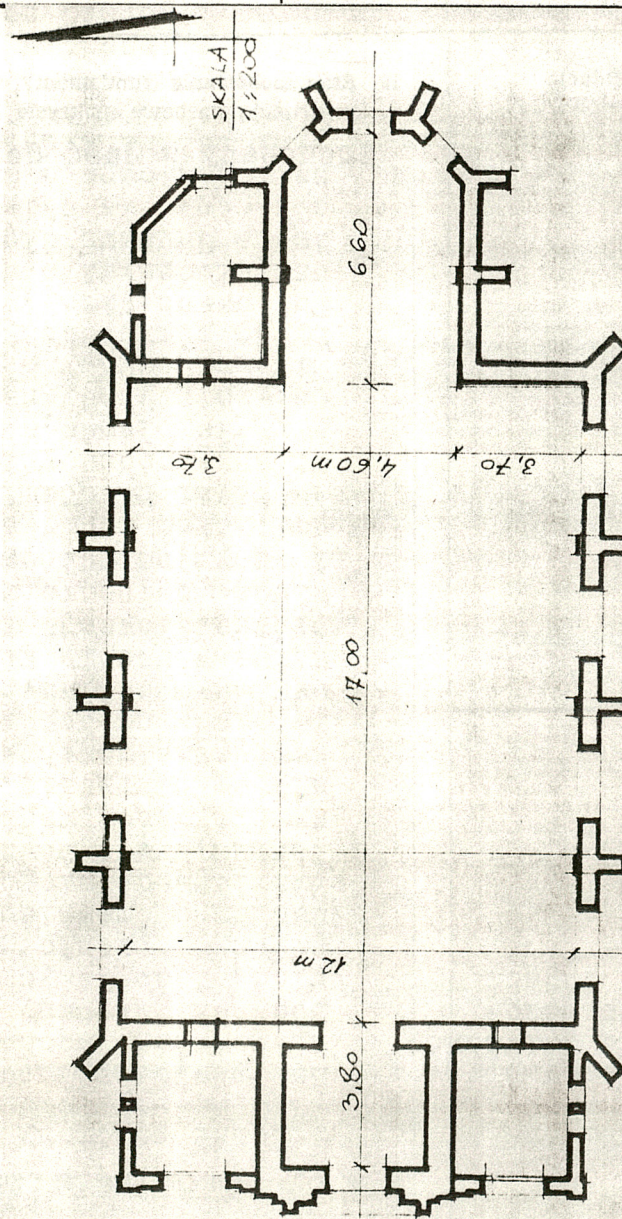
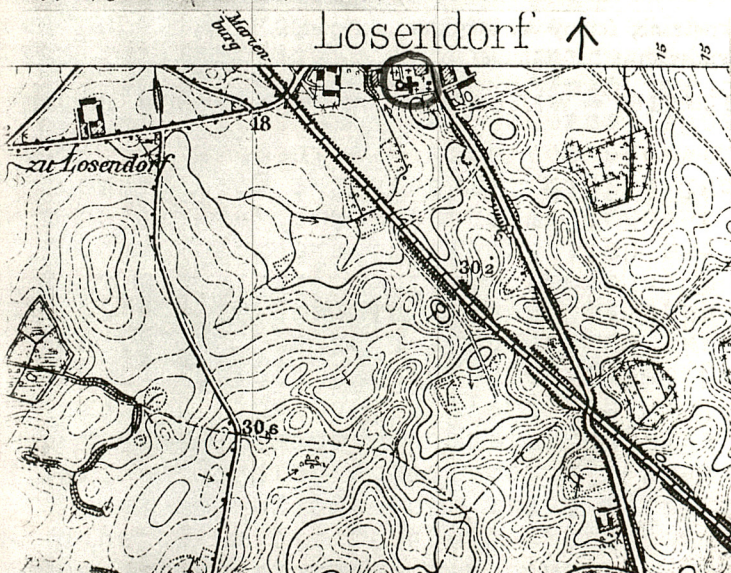
3. Miejscowość

ŁOZA

nr hipoteczny

KW 12819

Zdjęcia, plan sytuacyjny, rzuty

4. Adres

Łoza, gm. Stary Targ

nr hipoteczny

KW 12819

5. Przynależność administracyjna

województwo elbląskie

gmina Stary Targ

6. Poprzednie nazwy miejscowości

1409 - Losindorf

1641 - Łosendorf

niem. - Losendorf

7. Przynależność administracyjna
przed 1.VI.1975 r.

województwo gdańskie

powiat Sztum

8. Właściciel i jego adres

Parafia rz.-kat. św. Mikołaja
w Dąbrówce Malborskiej

9. Użytkownik i jego adres

J.W.

10. Rejestr zabytków

Nr 279/93

data 30.06.1993

or zdjęć A. Kołdecki, czerwiec 1985 r.

wykonania

miejsce przechowywania negatywów

BDZ w Elblągu, neg. nr:

12. Autorzy, historia obiektu, określenia stylu.

Kościół zbudowany w latach 1876-1878, według projektu architekta Martiniego z Torunia, na zlecenie gminy ewangelickiej w Łozie, w stylu neogotyckim. Opuszczony po II wojnie światowej, obecnie stanowi własność parafii rzymskokatolickiej w Dąbrówce Malborskiej i jest przez nią użytkowany.

13. Opis (sytuacja, materiał i konstrukcja, rzut, bryła, elewacje, dach, wnętrze wyposażenie, instalacje)

Kościół położony w południowej części wsi, na południowy zachód od rozwidlenia dróg z Dąbrówki Malborskiej do Lasów i Szropów, od północy i wschodu otoczony cmentarzem. Prowadzi do niego aleja odchodząca na południe od drogi z Dąbrówki Malborskiej. Budynek murowany z czerwonej cegły, kryty dachówką, z murowaną wieżą z ceglanyh hełmem od zachodu. Jednoprzestrzenny korpus główny o prostokątnym rzucie kryty jest dwuspadowym wysokim dachem o drewnianej konstrukcji, krytym karpiówką. Od wschodu przylega do niego prostokątne, trójgłaniasto zakończone prezbiterium, kryte również karpiówką. Po bokach prezbiterium dwie symetryczne, prostokątne w rzucie ze skrajnie węższym wnętrzem narymkiem zakrystie, również kryte dachówką. Obecnie południowa zakrystia rozebrana. Od zachodu do korpusu przylega strzelista wieża założona na kwadracie, zwieńczona smukłym, ośmiogranianym ceglanyh hełmem. Po jej bokach symetrycznie dwie małe, prostokątne w rzucie kruchty kryte dwuspadowymi daszkami krytymi karpiówką. Elewacja zachodnia - frontowa z centralnie umieszczoną wieżą o bogato rzeźbionym, zwężającym się ku górze brylowi i dużym, ostrołucznym portalem w osi o schodkowych ościeżach w osi. Górna kondygnacja wieży, z trzech stron dekorowana trzema smukłymi blendami. Dwie skrajne zwieńczone ostrymi łukami, środkowa zwieńczona półkoliście, w jej taśmie, w zwieńczeniu jeszcze jedna okrągła blenda, a poniżej ostrołuczne okno z ceglanyh maswerką. Ostatnia kondygnacja wieży ośmioboczna z ostrołucznymi otworami o schodkowych ościeżach, zwieńczonymi wimpergami. Nad tą kondygnacją ośmioboczny hełm zwieńczony metalowym, łacińskim krzyżem. Po bokach wieży, w parterze dwie szczytowe elewacje kruchty z ostrołucznymi otworami o schodkowych ościeżach, w których osadzone dwuskrzydłowe drzwi u dołu i maswerki u góry. W szczytach okrągłe, małe okienka. Elewacje podłużne - północna i południowa są identyczne, czteroosłowe, prowadzone regularnie rozmieszczonymi trzema trójstopniowymi przyporami i flankowane na narożnikach dwoma takimiż przyporami. Pomiędzy skarpami cztery wysokie zwieńczone ostrołucznie okna o schodkowych ościeżach. Wzdłuż całej elewacji, w poziomie parapetów okiennych ukośny ceglany gzyms. W górnej części przypór dekoracja w postaci wąskiej, ostrołucznej blendy i wieńczącego przypór dwuspadowego daszku. Od zachodu widoczna boczna elewacja kruchty, a od wschodu zakryta. Obydwie z małymi ostrołucznymi okienkami. Korpus główny od zachodu i wschodu zamknięty sześciostopniowymi szczytami, z ostrołucznymi blendami i sterozynami w osi. Po bokach. Prezbiterium od wschodu, w trójgłaniastym zamknięciu posiada pomiędzy ustawionymi na narożnikach przyporami trzy ostrołuczne okna.

14. Kubatura

ok. 4200 m³

15. Powierzchnia użytkowa

ok. 300 m²

16. Przeznaczenie pierwotne

kościół ewangelicki

17. Użytkowanie obecne

kościół rz. katolicki

18. Prace budowlane i konserwatorskie, ich przebieg i dokumentacja
1985 -- remont całości /kościół rz. kat./

19. Stan zachowania (fundamenty, ściany zewnętrzne, ściany wewnętrzne, sklepienia, stropy,
konstrukcje dachowe, pokrycie dachu, wyposażenie i instalacje)

Zachowany w dość dobrym stanie -- aktualnie trwają prace remon

20. Najpilniejsze postulaty konserwatorskie

21. Akta archiwalne (rodzaj akt, numer i miejsce przechowywania)

WAP w Gdańsku, akta Konsystorza Ewangelickiego w Gdańsku, sygn. 977/1615-1622.

1615- Verfassung ev. Kirche. Losendorf. 1817-1928,

1616- j.w. 1930-38,

1617- der Begräbnissplatz in Losendorf 1880-1938,

1618- Vermögens u. Rechnungswesen ev. Kirche Losendorf 1902-1933

1620- Die Eintragungen des Kirchlichen Grundeigenthums die Grundbücher. Losendorf. 1856-1931,

1621- Haushaltsplan Losendorf 1929-1937,

1622- Stolgebühren in der Kirchengemeinde Losendorf. 1929-1931.

22. Bibliografia

B. Schmid - Die Bau- und Kunstdenkmäler der Provinz Westpreussen. 3. Pommern. Kreis Stuhm. Danzig 1909., s. 290-292

23. Źródła ikonograficzne i fotografie (rodzaj, miejsce przechowywania, sygnatury) nie natrafiono

24. Uwagi różne

25. Wypełnił

arch. Joanna Labańz
czerwiec 1985 r.

26. Sprawdził

1. Miejscowość	2. Obiekt (nazwa jak w karcie)	3. Zawartość wkładki (nazwa obiektu lub materiału uzupełniającego)
ŁOZA	KOŚCIÓŁ EWANGELICKI	Fotografie od zachodu, południa i południowego wschodu

Wkładkę założył: arch. Joanna Labenz, czerwiec 1983 r.
(imię, nazwisko, data)

Miejsce przechowywania negatywów: BDZ w Elblągu

Wzór ODZ 1983